

Sygn. akt I Ca 51/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Zabielski

Sędziowie: SO Małgorzata Mikos-Bednarz

SO Marta Truszkowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Halina Filochowska

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2019 r. w Ostrołęce

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej

przeciwko L. B.

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Pułtusku z dnia 12 grudnia 2018 r., sygn. akt I C 682/18

orzeka:

oddala apelację.

Sygn. akt I Ca 51/19

UZASADNIENIE

Powód Syndyk masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. (zwanej dalej także (...)) wniósł zasądzenie od pozwanej L. B. 629 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 14 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu żądania wskazał, że dochodzi roszczenia z tytułu wpłaconych i posiadanych udziałów przez stronę pozwaną w (...), tj. obowiązków powstałych z tytułu członkostwa. Przedmiotowe roszczenie oparł o przepisy prawa spółdzielczego, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz postanowienia statutu (...), z których wynika odpowiedzialność członków kas za straty powstałe w kasie. Pozwana, deklarując swoje członkostwo w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej w W., zobowiązała się do uczestnictwa w pokrywaniu jej strat do wysokości zadeklarowanych udziałów. Dochodzona niniejszym pozwem należność stanowi równowartość 100% wpłaconych i posiadanych udziałów przez pozwaną w (...). Kwota ta jednocześnie wyznacza zakres, w jakim pozwana jest zobligowana uczestniczyć w pokrywaniu strat powstałych w kasie – tj. do podwójnej wysokości wpłaconych i posiadanych przez nią udziałów, stosownie do zapisu § 59 ust. 5 statutu w zw. z art. 26 ust. 3 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych (zwanej dalej ustawą o (...)).

Po przekazaniu sprawy przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie do tutejszego Sądu został wydany nakaz zapłaty, od którego pozwana wniosła sprzeciw, pomagając się oddalenia powództwa. Zarówno w sprzeciwie, jak i w

piśmie z 3 października 2018 r. podniosła szereg zarzutów przeciwko żądaniu pozwu, m.in. że członek spółdzielni nie odpowiada za zobowiązania wobec wierzycieli, a z chwilą ogłoszenia upadłości odpowiedzialność członków ogranicza się tylko do wysokości wpłaconych udziałów, nie był także powiadomiony o zmianach statutu wprowadzającego podwójną odpowiedzialność członków spółdzielni, jak i możliwości rezygnacji z członkostwa w spółdzielni.

Wyrokiem wydanym 12 grudnia 2018 r. w sprawie I C 682/18 Sąd Rejonowy w Pułtusk powództwo oddalił.

Podstawą tegoż rozstrzygnięcia były poniższe najważniejsze ustalenia faktyczne i oceny prawne wyrażone na ich gruncie.

W dniu 21 czerwca 2006 r. pozwana L. B. złożyła deklarację członkowską (nr członkowski (...)) w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej w W.. Pozwana oświadczyła, że będzie ściśle przestrzegała przepisów obowiązującego statutu i regulaminów, których treść jest jej znana, uchwał Walnego Zebrania oraz postanowień władz statutowych (...) w W.. Zobowiązała się uiścić opłatę wpisową przewidzianą w Statucie w wysokości 30 złotych oraz wnieść udziały w ilości jednej sztuki, a także wkład członkowski w wysokości 10 złotych. Jednocześnie pozwana zadeklarowała wpłaty w wysokości 10 złotych tytułem miesięcznej składki członkowskiej. Oświadczenia, że zgodnie z § 12 Statutu (...) w W. deklaruje wniesienie dodatkowych udziałów w liczbie 10, które zobowiązuje się wpłacić do (...) w W. w terminie 30 dni od daty oświadczenia o zadeklarowaniu dodatkowych udziałów złożyła 10 stycznia 2007 roku i 27 stycznia 2011 r.

Uchwałami 3 czerwca 2013 roku, 13 czerwca 2013 r. zostały zwołane zebrania grup członkowskich (...). Zarząd sporządził odpowiednie zawiadomienia w tym przedmiocie. Na zebraniu 27 czerwca 2013 r. została podjęta uchwała, na podstawie której zmieniono § 59 statutu dodając do niego ust. 5 o treści: „odpowiedzialność członków za straty powstałe w kasie jest równa podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. Statut zawierający powyższą zmianę został zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego. Uchwałą nr 10/2014 z 24 kwietnia 2014 r. przyjęto jednolity tekst Statutu (okoliczność przyznana).

Zgodnie z postanowieniami Statutu (...) Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem Kasy. Do jego wyłącznej właściwości należy m.in. podejmowanie uchwał w przedmiocie przekazania nadwyżki bilansowej na zwiększenie funduszu zasobowego lub sposobu pokrycia strat. Z kolei według punktu IV Statutu, w celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego Kasa jest obowiązana posiadać fundusze własne, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności. Funduszami tymi m.in. są: fundusz udziałowy powstający z wpłat udziałów członkowskich czy fundusz zasobowy powstający z wpłat wpisowego wnoszonego przez członków oraz nadwyżki bilansowej. Zgodnie z § 59 ust. 1 nadwyżka bilansowa zostaje przeznaczona na zwiększenie funduszu zasobowego. Natomiast straty bilansowe pokrywane są z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy – z funduszu udziałowego (ust. 2). § 59 ust. 3 Statutu stanowi, że w przypadku gdyby fundusze własne Kasy nie wystarczyły na pokrycie strat, Walne Zgromadzenie może podjąć uchwałę zobowiązującą członków do wcześniejszego wpłacenia udziałów, niż to przewiduje statut. Odpowiedzialność członków za straty powstałe w kasie zgodnie § 59 ust. 5 Statutu z jest równa podwójnej wysokości wpłaconych udziałów.

W dniu 4 listopada 2014 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o ustanowieniu zarządcy komisarycznego w (...) w W.. W dniu 10 grudnia 2014 r. zarządca komisaryczny poinformował Komisję Nadzoru Finansowego, że Kasa nie ureguluje swoich bieżących zobowiązań. W zaistniałej sytuacji Komisja Nadzoru Finansowego, działając na podstawie art. 74k ust. 2 ustawy o (...), decyzją z 11 grudnia 2014 r. zawiesiła działalność (...) w W.. Następnie 12 grudnia 2014 roku złożyła do sądu wnioski o ogłoszenie upadłości Kasy. Postanowieniem z 5 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy ogłosił upadłość dłużnika (...) w W. z siedzibą w W. z możliwością zawarcia układu. Sprawowanie zarządu całym majątkiem upadłego powierzył zarządcy w osobie L. K. (1). Następnie postanowieniem z 19 marca 2015 r. zmieniono postanowienie z 5 lutego 2015 r. o ogłoszeniu upadłości w ten sposób, że zmieniono sposób prowadzenia postępowania upadłościowego na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego. Jednocześnie odwołano zarządcę masy upadłości, a na syndyka masy upadłości wyznaczono L. K. (1).

Decyzją nr (...)/ z 17 marca 2015 r. w sprawie przeznaczenia funduszu zasobowego oraz funduszu udziałowego na pokrycie strat bilansowych Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. w upadłości układowej w W., Zarządca (...) w W. w upadłości układowej w W. – L. K. (2), działając na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy o (...), w związku z odnotowaną za 2014 r. stratą bilansową kasy, zdecydował o zaliczeniu środków zgromadzonych w ramach funduszu zasobowego i udziałowego na pokrycie strat kasy. Z kolei zgodnie z pkt 2 decyzji, udziały wpłacone przez członków kasy zostały przeznaczone na pokrycie strat kasy. Zarządca stwierdził, że wobec zaliczenia udziałów na poczet strat kasy, członkom nie przysługuje żądanie zwrotu kwot wpłaconych na udziały.

W dniu 21 września 2015 r. Syndyk zatwierdził sporządzone 18 września 2015 r. przez firmę z zewnątrz (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. sprawozdanie finansowe za 2014 r. (...) w W. w upadłości likwidacyjnej. Bilans został sporządzony na 31 grudnia 2014 rok. Za 2014 r. (...) w W. odnotowała stratę bilansową na poziomie 2.469.289.473,26 zł. Strata bilansowa za 2014 rok, która nie została pokryta przez środki zgromadzone w ramach funduszu zasobowego oraz udziałowego Kasy, wynosiła 2.264.215.497,98 zł.

Decyzją Syndyka masy upadłości (...) w W. z 28 października 2016 r. Nr 1/10/2016 ustalono, że straty bilansowe kas pokrywane są z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy – z funduszu udziałowego. Odpowiedzialność członków kas za straty powstałe w kasie została podwyższona w statucie kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. Zgodnie z pkt 5 decyzji, w związku z odnotowaną stratą bilansową za 2014 r., decyzją nr (...) z 17 marca 2015 r. zarządca masy upadłości (...), działając na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy o (...), zaliczył w całości środki zgromadzone w ramach funduszu zasobowego w kwocie 170.990.885,25 zł oraz funduszu udziałowego w kwocie 34.083.090 zł oraz wszelkie wpłacone przez członków (...) udziały na pokrycie straty bilansowej (...) za rok 2014 r.

Pismem z 29 sierpnia 2016 r. Komisja Nadzoru Finansowego zwróciła się do syndyka masy upadłości (...) w W. o udzielenie informacji m.in. o ewentualnym wystąpieniu do członków Kasy z żądaniem pokrycia strat do wysokości dwukrotności wpłaconych udziałów na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, w tym z żądaniem wystosowanym do Kasy Krajowej, jeśli takie żądanie nie było wystosowane, to czy jest planowane.

Pismem z 21 listopada 2016 r. Syndyk masy upadłości wezwał pozwaną do pokrycia strat (...) w W. do wysokości dwukrotności wpłaconych udziałów w wysokości 630 złotych w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania. Powyższe pismo zostało doręczone pozwanej 6 grudnia 2016 r. Pomimo tego pozwana nie uiszczała dochodzonej przez Syndyka należności. Pozwana posiadała rachunek w (...) i lokaty. Nie zaciągała żadnych kredytów jako jego członek.

Sąd I instancji zważył, że strona powodowa swoje uprawnienie do żądania pokrycia przez pozwaną, jako członka (...) w W., straty bilansowej powstałej w tejże Kasie za 2014 rok wyprowadzała z art. 26 ust. 3 ustawy o (...), a także postanowienia § 59 ust. 5 statutu (...) w W., przewidującego odpowiedzialność członków za straty powstałe w kasie do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. W ocenie Sądu powód nie posiadał jednak materialnoprawnej podstawy do wystąpienia z przedmiotowym powództwem. Dochodzone pozwem roszczenie, wbrew twierdzeniom strony powodowej, nie mogło bowiem znaleźć oparcia ani w przepisach ustawy o (...) (art. 26 ust. 2), ani w treści § 59 statutu. Podstawy takiej nie stanowiło oczywiście także skierowane do syndyka masy upadłości (...) pismo Komisji Nadzoru Finansowego z 19 sierpnia 2016 r., żądające udzielenia informacji o ewentualnym wystąpieniu do członków Kasy z żądaniem pokrycia strat do wysokości dwukrotności wpłaconych udziałów na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o (...).

Stosownie do art. 26 ustawy o (...) straty bilansowe kas pokrywane są z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy - z funduszu udziałowego. Odpowiedzialność członków kas za straty powstałe w kasie, może zostać podwyższona w statucie kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. Jeżeli kasa realizuje program postępowania naprawczego, jej strata bilansowa pokrywana jest w terminie i na zasadach określonych w tym programie. Powołane wyżej przepisy art. 26 ustawy o (...) dotyczą nadwyżki bilansowej Kasy oraz sposobu pokrywania ewentualnej straty bilansowej. Strata bilansowa w ujęciu wynikającym z ustawy o rachunkowości jest

nadwyżką pozycji pasywnych nad pozycjami aktywów w bilansie rocznym podmiotu (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości). Wynik finansowy kasy, tj. zysk lub strata bilansowa, jest ustalany w oparciu o zasady rachunkowości określone w ustawie o rachunkowości oraz rozporządzeniach Ministra Finansów. Artykuł 26 ust. 2 ustawy o (...), stanowiący *lex specialis* wobec art. 90 § 1 zd. 1 Prawa spółdzielczego (który dopuszcza podjęcie przez walne zgromadzenie uchwały zobowiązującej członków do wcześniejszego wpłacenia udziałów, niż to przewiduje statut, gdy fundusze własne nie wystarczają na pokrycie strat), określa kolejność pokrywania strat bilansowych kas następująco: są one pokrywane z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy – z funduszu udziałowego. Fundusz zasobowy stanowi pozycję pasywów bilansu o pewnej wartości wiążącą w sposób abstrakcyjny odpowiadającą mu (wartością) część aktywów kasy (por. Z. A., „Bank spółdzielczy. Aspekty prawne i tworzenia i funkcjonowania”, s. 216). Artykuł 24 ust. 2 ustawy o (...) przewiduje, że fundusz zasobowy powstaje z wpłat wpisowego wnoszonego przez członków oraz nadwyżki bilansowej. Ustawodawca zdefiniował ten fundusz jako majątek w ujęciu wąskim (aktywa) budowany z wymienionych składników. Fundusz zasobowy ma cechy niezmienności (stałości) i odrębności wobec innych funduszy własnych. Pierwsza oznacza, że wysokość funduszu jest niezależna od zmieniającego się składu członków. Fundusz zasobowy nie podlega zwrotowi na rzecz członka w wypadku ustania jego członkostwa. Fundusz udziałowy stanowi natomiast pozycję pasywów bilansu, której wysokość ustalana jest na podstawie wartości udziałów wniesionych przez wszystkich członków, wiążącą w sposób abstrakcyjny odpowiadającą mu wartością część aktywów kasy (por. A. Zalcewicz, Tamże, s. 216). W myśl art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o (...) fundusz udziałowy powstaje z wpłat udziałów członkowskich. Ustawodawca zdefiniował ten fundusz nie jako pozycję pasywną, ale jako majątek w ujęciu wąskim (aktywa) budowany przede wszystkim z wpłat dokonywanych na udział. Fundusz udziałowy odznacza się zmiennością i odrębnością od innych funduszy własnych kasy. Pierwsza z tych cech stanowi wyraz tego, że wysokość tego funduszu zwiększa się wraz z przystępowaniem do kasy nowych członków, a zmniejsza się wskutek ich ustąpienia z kasy (art. 1 § 1 i art. 26 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 2 i art. 13 ustawy o (...)). Z drugiej wynika zakaz dokonywania operacji rachunkowych (bilansowych) polegających na powiększaniu funduszu zasobowego kosztem funduszu udziałowego lub odwrotnie. Fundusz udziałowy kasy pełni funkcję gospodarczą i gwarancyjną. Pierwsza z nich polega na finansowaniu prowadzonej przez kasę działalności gospodarczej stosownie do jej rozmiarów (art. 24 ust. 1 ustawy o (...)). Druga – tworzy ochronę dla wierzycieli kasy, którzy będą dochodzić z jej majątku swoich należności (zob. Zakrzewski Piotr, „Majątek spółdzielni”, s. 97 i nast.). Art. 19 § 2 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 2 ustawy o (...) określa zakres, w jakim każdy członek kasy uczestniczy w pokrywaniu jej strat bilansowych. Wyznacza on jego górną granicę, którą jest wartość nominalna udziału określona w statucie (art. 13 zd. 2 ustawy o (...)). Jeżeli w kasie istnieje obowiązek objęcia większej liczby udziałów obowiązkowych lub członek objął udziały nadobowiązkowe, wówczas wspomniana granica uczestnictwa członka w stratach bilansowych kasy jest określana przez iloczyn wyznaczony przez liczbę wszystkich objętych udziałów i wartość nominalną udziału określoną w statucie. Stopień, w jakim wszyscy członkowie uczestniczą w pokrywaniu strat bilansowych kasy, może zostać podwyższony na podstawie statutu do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów (art. 26 ust. 3 ustawy o (...)). Jest to zatem wyjątek od reguły z art. 19 § 2 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 2 ustawy o (...), która zakłada, że członek uczestniczy w pokrywaniu strat do wysokości zadeklarowanych udziałów. Należy zauważyć, że art. 26 ust. 3 ustawy o (...), dopuszczający podwyższenie stopnia uczestnictwa członka kasy w pokrywaniu jej straty bilansowej, został zamieszczony w rozdziale 4 ustawy o (...), dotyczącym gospodarki finansowej kasy, a tym samym zasad gospodarowania jej majątkiem, dostosowanych do specyfiki prowadzonej działalności gospodarczej. Żaden przepis rozdziału 6b ustawy o (...) poświęconego postępowaniu upadłościowemu nie odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o gospodarce finansowej kas ani odwrotnie. Potwierdza to wniosek, że przepis art. 26 ust. 3 ustawy o (...) nie powinien być stosowany w postępowaniu upadłościowym. Ponadto regulacje rozdziału 4 ustawy o (...) muszą być koherentne z zapisami Prawa spółdzielczego, stosowanymi odpowiednio do kasy w zakresie nieuregulowanym w ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, a także ogólnymi założeniami i głównymi myślami legislacyjnymi w zakresie spółdzielczości. W doktrynie słusznie podkreśla się, że regulacje zawarte w art. 26 ust. 3 ustawy o (...) mają na celu wzmocnienie stabilności finansowej kasy przez zaangażowanie środków jej członków i umożliwienie kasie dalszego prowadzenia działalności gospodarczej zapewniającej korzyść jej członkom (por. Opinia prawna z 23 maja 2018 roku, dr J. S.). Z tego właśnie względu brak jest – zdaniem Sądu I instancji – podstaw do zastosowania przepisu art. 26 ust. 3 ustawy o (...) w przypadku, gdy mamy do czynienia z upadłością likwidacyjną kasy.

Cel obejmujący wzmocnienie czy też poprawę stabilności finansowej kasy nie będzie mógł być osiągnięty w sytuacji, gdy z istoty upadłości upadły nie będzie kontynuował prowadzenia działalności gospodarczej.

Zgodnie z zasadą optymalizacji wyrażoną w art. 2 ustawy z 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe głównym celem postępowania upadłościowego jest zaspokojenie roszczeń wierzycieli w jak największym stopniu. Zdaniem Sądu, u podstaw regulacji zawartej w art. 26 ust. 3 ustawy o (...) leży dbałość o poprawę stabilności finansowej kasy. O takowej trudno natomiast mówić w sytuacji ogłoszenia upadłości likwidacyjnej kasy (a z taką mamy do czynienia w realiach niniejszej sprawy). Cel polegający na poprawie stabilności finansowej kasy może zostać osiągnięty wyłącznie w sytuacji, gdy prowadzi ona działalność gospodarczą, nie zaś w momencie ogłoszenia jej upadłości likwidacyjnej. Co prawda art. 26 ust. 1 ustawy o (...) dopuszcza jedynie uzupełnienie na podstawie nadwyżki bilansowej udziałów przeznaczonych uprzednio na pokrycie strat, zaś nie wspomina nic o zwrocie na tej podstawie dopłat wniesionych przez członków na pokrycie straty – czyniąc w tym zakresie swoistą lukę prawną. Niemniej jednak, mając na uwadze treść art. 26 ust. 3 ustawy o (...), lukę tę należy usunąć w drodze odpowiedniego stosowania art. 26 ust. 1 ustawy o (...). Powyższe oznacza zatem, że kasa po uzupełnieniu udziałów powinna także dokonać zwrotu swoim członkom wniesionych dopłat (pro. Komentarz do art. 26 ustawy o skok [w:] dr hab. A. Herbet, dr. Sz. Pawłowski, dr hab. P. Zakrzewski, „Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Komentarz”, 2014, Legalis). Statut powinien regulować zasady i tryb zwrotu dopłat. Oczywistym jest przy tym, że zwrot przedmiotowych dopłat jest możliwy tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy kasa posiada nadwyżkę bilansową (jej aktywa przekraczają pasywa). O nadwyżce nie możemy natomiast mówić w momencie ogłoszenia upadłości likwidacyjnej kasy i zaprzestania prowadzenia przez nią działalności gospodarczej. Dodatkowo, w ocenie Sądu, żądanie strony powodowej narusza przepis art. 19 § 3 Prawa spółdzielczego i prowadzi w istocie do jego obejścia. Stosownie do art. 19 § 3 ww. ustawy członek spółdzielni nie odpowiada wobec wierzycieli spółdzielni za jej zobowiązania. Przywołany przepis zwalnia tym samym członków spółdzielni z odpowiedzialności za zobowiązania spółdzielni. Należy zauważyć, że w przypadku ogłoszenia upadłości likwidacyjnej, majątek masy upadłości służy w całości zaspokojeniu wierzycieli upadłego. Istotnym przy tym jest fakt, że w skład masy upadłości (...) w W. weszłyby także ewentualne środki pieniężne, których Syndyk masy upadłości żąda od członków Kasy na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o (...) oraz § 59 ust. 5 statutu w ramach inicjowanych postępowań sądowych. Oznacza to tym samym, że wskazane środki pieniężne zostałyby ostatecznie spożytkowane na zaspokojenie wierzycieli Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.. Dochodzenie przedmiotowego roszczenia stanowi zatem w istocie rozszerzenie odpowiedzialności członków kasy wobec jej wierzycieli, pomiędzy których zostałyby rozdysponowane środki uzyskane ewentualnie w ramach postępowań sądowych wszczętych przez Syndyka masy upadłości na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o (...) przeciwko członkom kasy i w konsekwencji stoi w sprzeczności z przepisem art. 19 § 3 Prawa spółdzielczego. Z powyższego należy zatem wyprowadzić wniosek, że żądanie Syndyka masy upadłości dopłaty celem pokrycia straty bilansowej za 2014 rok, jako prowadzące do obejścia prawa, jest nieuprawnione i nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie bowiem z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie działanie Syndyka godzi w zasadę lojalności wobec członków kasy, zasadę ich uczciwego traktowania i prowadzi do rozszerzenia odpowiedzialności za czyny zabronione osób, które ich się dopuścili. Nie zasługuje zatem na aprobatę argumentacja powoda jakoby członkowie (...) jako jej właściciele, mający wpływ na uchwalanie Statutu, a także wybór osób zasiadających w radzie nadzorczej czy zarządzie, powinni wziąć na siebie odpowiedzialność za długi upadłej kasy. Jest oczywiste, że realny wpływ wszystkich członków kasy na jej działalność finansową i podejmowanie strategicznych decyzji gospodarczych – w sytuacji dopuszczania się procedurów niezgodnych z prawem przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową kasy – był znikomy. Przeciwko uwzględnieniu powództwa przemawiał także fakt, że z jednej strony Komisja Nadzoru Finansowego i prokuratura z drugiej strony, choć obydwa podmioty w zakresie szeroko rozumianego interesu państwowego, prezentowały zupełnie odmienne stanowiska. Komisja Nadzoru Finansowego, a w istocie także Bankowy Fundusz Gwarancyjny, który dokonał wypłat na rzecz posiadaczy lokat w (...), naciskali na Syndyka, aby dochodził przedmiotowych roszczeń od pozwanych. Z kolei prokurator, w tym również wysyłając pisma do sędziego komisarza, domagał się, aby Syndyk tych roszczeń nie dochodził od członków kasy. To zatem całkowicie odmienne stanowisko organów działających w interesie Rzeczypospolitej Polskiej, również przemawiało za

oddaleniem powództwa z uwagi na naruszenie zasad współżycia społecznego, w szczególności zaufania do państwa, które powinno gwarantować swoim obywatelom, że działania wobec nich będą transparentne i jednolite.

Sąd podniósł też, że zmiana statutu polegająca na dodaniu do § 59 statutu ustępu 5, nastąpiła w czerwcu 2013 roku, gdy tymczasem wszelkie nieprawidłowe i niezgodne z prawem działania, doprowadzające w konsekwencji kasę do upadłości, miały miejsce już na pewno w roku 2014 (a być może nawet w drugiej połowie roku 2013). Należy przypomnieć, że w listopadzie 2014 roku Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o ustanowieniu zarządcy komisarycznego, a od tego czasu sytuacja rozwinęła się dynamicznie i skutkowałą ostatecznie ogłoszeniem (...). Chronologia opisanych wyżej wydarzeń pozwala przyjąć, że wprowadzenie do statutu zapisów o podwyższonej odpowiedzialności majątkowej członków kasy za wszelkie straty do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów nie nastąpiło bez przyczyny i nie był to zwykły zbieg okoliczności. Zdaniem Sądu, opisywana zmiana została wprowadzona tylko i wyłącznie w celu przerzucenia na członków Kasy odpowiedzialności finansowej w podwyższonej wysokości za działania osób, które doprowadziły do powstania wielomilionowej straty bilansowej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności powództwo, wraz z zawartym w nim żądaniem zasądzenia kosztów procesu, musiało zostać oddalone w całości.

Powyższy wyrok został w całości zaskarżony przez powoda, który zarzucił mu:

1) nierozpoznanie istoty sprawy, o ile Sąd nie rozpoznał sprawy w oparciu o przepisy prawa materialnego, stanowiące podstawę roszczenia powoda, tj. w oparciu o przepis § 59 ust. 5 statutu Kasy, zgodnie z którym: „odpowiedzialność członków za straty powstałe w kasie jest równa podwójnej wysokości wpłaconych udziałów”,

2) art. 26 ust. 3 ustawy o (...), poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że stosowanie w realiach niniejszej sprawy przepisu art. 26 ust. 3 ustawy o (...) uzasadniające żądanie przez powoda zapłaty jest sprzeczne z celem tego przepisu, którym jest poprawa stabilności finansowej Kasy, podczas gdy ten przepis nie stanowi podstawy prawnej roszczenia powoda, wyrażając w swojej normatywnej treści jedynie ustawowe upoważnienie organów uchwalodawczych Kasy do podjęcia uchwały o zmianie Statutu,

3) art. 19 § 3 ustawy Prawo spółdzielcze, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że żądanie od członków Kasy dopłat w celu pokrycia straty narusza ten artykuł, który zwalnia członków spółdzielni z odpowiedzialności wobec wierzycieli, podczas gdy przewidziany w tym przepisie zakres odpowiedzialności członków spółdzielni dotyczy odpowiedzialności członków kasy wobec jej wierzycieli, nie dotyczy zaś odpowiedzialności członków wobec samej spółdzielni,

4) art. 5 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i dowolne uznanie, że roszczenie powoda skierowane przeciwko pozwanemu jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, jako godzące w zasady lojalności wobec członków spółdzielni, uczciwego ich traktowania (...), podczas gdy:

a) z powołaniem się na te zasady nie można podważać ani modyfikować wyraźnych dyspozycji przepisów prawnych, zaś in casu zasady odpowiedzialności członkowskiej nie mogą być ograniczone ani wyłączone, ponieważ nie zaistniały w sprawie okoliczności wyłączające taką odpowiedzialność,

b) dochodzone przez powoda roszczenie obejmuje wyłącznie wykonanie przez pozwanego jego statutowego obowiązku, który przyjął na siebie dobrowolnie,

c) dla oceny granic i kierunków rozstrzygnięcia w oparciu o art. 5 k.c. konieczne jest prawidłowe ustalenie stanu faktycznego, będącego podstawą jego oceny z perspektywy zasad współżycia społecznego, zaś Sąd Rejonowy nie poczynił w tym zakresie żadnych ustaleń faktycznych,

Mając powyższe na uwadze powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kwot dochodzonych pozwem, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, jak również o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów

procesu według norm przepisanych z uwzględnieniem kosztów pomocy prawnej udzielonej w toku postępowania apelacyjnego.

Pozwana wносиła o oddalenie apelacji w całości. Generalnie w swojej odpowiedzi zakwestionowała uprawnienie Syndyka do wystąpienia z rzeczonym żądaniem.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda była bezzasadna, więc podlegała oddaleniu w całości.

W treści zarzutów apelacyjnych skarżący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisu prawa procesowego (nierozpoznanie istoty sprawy), jak i wskazanych przepisów prawa materialnego.

W związku z tym warto przypomnieć, że kontrola prawidłowości zastosowania czy też wykładni prawa materialnego może być dokonana jedynie na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sprawy. Sąd drugiej instancji, rozpoznający sprawę na skutek apelacji, nie jest przy tym związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, mająca moc zasady prawnej, OSNC 2008/6/ 55). (...) apelacji pełnej nakłada na sąd odwoławczy dokonanie własnych ustaleń. Jeżeli jednak te ustalenia są zgodne z ustaleniami dokonanyymi przez sąd pierwszej instancji, nie istnieje potrzeba ich powtarzania i wystarczające jest powołanie się na nie (wyrok SN z dnia 30 września 2009r. VCSK 95/09, LEX nr 688059).

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy zasadniczo nie były kwestionowane. W ocenie Sądu II instancji są prawidłowe i znajdują pełne oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd I instancji ocenił materiał dowodowy zgromadzony w sprawie w sposób prawidłowy i obiektywny – zgodnie z dyrektywami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c., i na jego podstawie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia żądania wniosku. W konsekwencji, Sąd Okręgowy przyjął je za własne, więc nie zachodzi potrzeba ich powielania w ramach ustaleń faktycznych dokonanych w postępowaniu apelacyjnym.

Wbrew zapatrywaniu powoda Sąd rozpoznał istotę sprawy, gdyż nie uchylił się przed zbadaniem materialnoprawnej podstawy dochodzonego roszczenia. Tej konstatacji nie zmienia podzielenie zarzutu powoda w przedmiocie niewłaściwego przywołania przepisu art. 26 ust. 3 ustawy o (...), gdyż jest oczywistym, że nie może on stanowić podstawy rozstrzygnięcia, jako że zawiera jedynie ustawowe upoważnienie skierowane do organów uchwałodawczych Kasy do zmiany (uchwalenia) Statutu zwiększającego zakres uczestnictwa członków Kasy w pokrywaniu jej strat. Problem polega jednak na tym, że to upoważnienie zostało zrealizowane w sposób oczywiście wadliwy, co skutkuje przyjęciem braku podstawy prawnej do dochodzenia roszczenia zgłoszonego w pozwie. Z całą pewnością taką samodzielną podstawą nie może być powoływany przez powoda przepis § 59 ust. 5 Statutu (...) w W., stanowiący niemalże akademicki przykład braku staranności - przede wszystkim - w procesie projektowania zmian przepisów prawa - w tym przypadku korporacyjnego. Wbrew zapatrywaniu powoda jedyną podstawą dochodzonego roszczenia nie może być przepis określający zasadniczo tylko granice odpowiedzialności członka spółdzielni wobec niej. Przypomnieć wypada, że zgodnie z tym przepisem odpowiedzialność członków Kasy za straty powstałe w Kasie jest równa podwójnej wysokości wpłaconych udziałów. W tym miejscu wypada przywołać dla przykładu inne przepisy (rangi ustawowej) określające - podobnie jak § 59 ust. 5 - granice odpowiedzialności konkretnego podmiotu (np. art. 361 k.c., art. 824 k.c.). Jednak trudno sobie wyobrazić aby osoba dochodząca roszczeń z zakresu odpowiedzialności deliktowej lub wynikających z umowy ubezpieczenia podstawy prawnej swoich roszczeń upatrywała jedynie w tych przepisach.

Jest niewątpliwym, że przepis § 59 ust. 5 Statutu stanowi w istocie modyfikację zakresu odpowiedzialności członka wobec spółdzielni przewidzianej w art. 19 ust. 2 Prawa Spółdzielczego, zaś na gruncie ustawy o (...) zasady przewidzianej w jej art. 26 ust. 2. Zatem skoro (...) w W. zdecydowała o włączeniu do swojego Statutu rozszerzonej odpowiedzialności członków za straty spółdzielni, to nie powinna poprzestać na wprowadzeniu przepisu określającego zakres odpowiedzialności, lecz także dostosować pozostałe przepisy do tegoż dodatkowego obowiązku,

skoro ustawodawca zaniechał uregulowania zasad realizacji tegoż obowiązku na poziomie ustawowym. Wydaje się, że ustawodawca zbyt optymistycznie założył, że (...) w sposób należyty skorzystają z tegoż upoważnienia określonego w przepisie art. 26 ust. 3 i dostosują postanowienia statutu do tego dodatkowego nienazwanego w ustawie obowiązku. To świadczenie nie zostało przecież zdefiniowane jako dodatkowy wkład czy też dodatkowy udział członka spółdzielni.

W ocenie Sądu Okręgowego w podstawie dochodzonego roszczenia, nie wystarczy przywołać § 59 ust. 5 Statutu, ale trzeba w oparciu o inne postanowienia statutu ustalić, że członek spółdzielni miał obowiązek uiścić to świadczenie na pokrycie strat. Statut powinien bowiem określać w szczególności: zasady, przesłanki, warunki i tryb uruchomienia tej nadzwyczajnej odpowiedzialności materialnej członka kasy do wysokości wskazanej w § 59 ust. 5 Statutu. W wykonaniu powyższego należy też określić w statucie, który organ, w jakim trybie i terminie może zadecydować o nałożeniu skonkretyzowanego obowiązku uiszczenia dodatkowego świadczenia na pokrycie odnotowanej straty. W oparciu o art. 38 § 1 pkt 4 Prawa spółdzielczego i odpowiadającego mu § 27 pkt. 4 Statutu (...) stwierdzić należy, że podejmowanie uchwał w przedmiocie sposobu pokrycia strat należy do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia. Zatem uchwałę w tym przedmiocie mogło podjąć wyłącznie Walne Zgromadzenie i to zwołane po upływie roku obrachunkowego, gdyż ust. 4 przywoływanego przez apelującego § 59 statutu stanowi, że rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy.

Skoro taka uchwała nie została podjęta przez Walne Zgromadzenie (...) przed ogłoszeniem upadłości, to Syndyk masy upadłości nie może jej zastąpić własną decyzją Nr (...) z dnia 28.10.2016 r. w sprawie odpowiedzialności członków (...) w upadłości za straty bilansowe kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów powstałe w 2014 r.

W ocenie Sądu II instancji Syndyk masy upadłości nie zachował uprawnienia do dochodzenia od członka Kasy zapłaty podwójnej wysokości wpłaconych udziałów z tytułu straty wykazanej dopiero w sprawozdaniu finansowym sporządzonym przez Syndyka po ogłoszeniu upadłości - w sytuacji, gdy brak jest uchwały Walnego Zgromadzenia. Dla poparcia tej tezy należy odwołać się choćby do treści § 59 ust. 3 Statutu - według którego, gdyby fundusze własne Kasy nie wystarczyły na pokrycie strat, Walne Zgromadzenie może podjąć uchwałę zobowiązującą członków do wcześniejszego wpłacenia udziałów, niż to przewiduje statut. W tym miejscu warto przypomnieć, że gdyby walne zgromadzenie nie zdołało podjąć takiej uchwały przed ogłoszeniem upadłości ustawodawca wyposażył syndyka w takie uprawnienie w art. 135 Prawa Spółdzielczego, mające zastosowanie do (...) ów na zasadzie określonej w art. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. W orzecznictwie przyjmuje się, że regulacja zawarta w art. 135 Prawa spółdzielczego jest konsekwencją wszczęcia postępowania upadłościowego, które zmierza do zwiększenia funduszu udziałowego przez zrealizowanie wszystkich aktywów spółdzielni, aby mogła się wywiązać ze swoich zobowiązań wobec wierzycieli w najszerszym zakresie. Spółdzielnia, jako osoba prawna, ponosi wobec tych wierzycieli odpowiedzialność całym swoim majątkiem, w tym także funduszem udziałowym, którego utworzenie należy do obowiązków członków. (...) tego celu mają służyć unormowania art. 19 § 2 i art. 28 pr. spółdz. (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1998 r. III CZP 18/98, OSNC 1998/12/200).

W związku z tym nie można podzielić zapatrywania syndyka, że z chwilą ogłoszenia upadłości przejmuje on wszystkie uprawnienia organów spółdzielni. Gdyby tak było w istocie zbędnym byłoby wyposażenie syndyka w uprawnienie określone choćby w art. 135 Prawa spółdzielczego, gdyż podstawą do takiego żądania byłby art. 90 § 2 Prawa spółdzielczego uprawniający walne zgromadzenie do podjęcia uchwały zobowiązującej członków do wcześniejszego wpłacenia udziałów, niż to przewiduje statut.

Trzeba jednak podkreślić, że to uprawnienie Syndyka dotyczy tylko niewpłaconej części udziałów. Nie dotyczy natomiast innych obowiązków w szczególności świadczenia pieniężnego obciążającego członka spółdzielni przeznaczonej na pokrycie odnotowanej straty.

Zatem zgodzić się należy się ze stanowiskiem prezentowanym w doktrynie, że jeżeli walne zgromadzenie odnoszące się do danego roku obrachunkowego i sposobu pokrycia straty za dany rok obrachunkowy nie podjęło przed ogłoszeniem upadłości kasy uchwały w sprawie sposobu pokrycia strat dodatkowymi wpłatami uiszczonymi w oznaczonym

terminie przez członków spółdzielni, to syndyk nie ma tytułu prawnego do żądania takich wpłat na drodze sądowej skierowanej przeciwko członkowi kasy.

Gdyby przed ogłoszeniem upadłości kasy podjęto, we właściwym trybie statutowym uchwałę w sprawie sposobu pokrycia straty poprzez zobowiązanie członków do wpłaty odpowiadających wartości wpłaconych udziałów, wówczas syndyk masy upadłości miałby umocowanie materialne i procesowe do dochodzenia tych roszczeń w stosunku do członków kasy. Wierzytelność z tegoż tytułu w stosunku do członka kasy powstałaby bowiem z momentem skutecznego i prawomocnego podjęcia uchwały, która przecież mogła być przedmiotem zaskarżenia. Podjęcie takiej decyzji (zastępującej de facto taką uchwałę) dopiero przez syndyka jest naruszeniem praw korporacyjnych członków upadłego (...), bowiem pozbawia ich możliwości zaskarżenia takiej decyzji syndyka skierowanej do członków kasy.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie jest wystarczającym powoływanie się tylko na zapis statutowy określający granice odpowiedzialności członka Kasy – notabene w sposób wywołujący jeszcze inne wątpliwości, o czym będzie mowa niżej. Odpowiedzialność członka spółdzielni nie powstaje bowiem niejako automatycznie z chwilą powstania straty bilansowej, konieczne jest zachowanie stosownych procedur, które powinny być przewidziane w statucie, a których w nim zabrakło.

Roszczenie o wpłatę tegoż dodatkowego świadczenia musi wynikać z odpowiedniej uchwały walnego zgromadzenia kasy, która z kolei musi znajdować swoje umocowanie w statucie, a takowe wydaje się wątpliwe, wobec niedokonania zmian w Statucie (...) towarzyszących wprowadzeniu przepisu § 59 ust. 5.

I tak wraz z podwyższeniem zakresu odpowiedzialności nie została zmieniona treść § 10 ust. 1 Statutu (...) określającego obowiązki członka, według którego członek Kasy jest obowiązany wnieść jedynie: wpisowe i zadeklarowany udział lub udziały oraz wpłacić wkład członkowski. Ten przepis nie przewiduje żadnego innego obowiązku, w szczególności uiszczenia dodatkowego nienazwanego świadczenia na poczet pokrycia straty odpowiadającego wysokości wpłaconych udziałów. Przypomnieć tylko wypada, że tego obowiązku nie przewiduje również żaden przepis ustawowy. Już tylko brak takowego obowiązku nałożonego wprost przez przepis ustawy lub korporacyjny uzasadnia oddalenie powództwa

Dodatkowo warto wskazać, że (...) w W. wraz z dodaniem ust. 5 do § 59 statutu i w ślad za tym § 58 ust. 2 pkt 5 statutu nie dokonał zmiany ust. 2 stanowiącego, że straty bilansowe pokrywane są z funduszu zasobowego a w części przekraczającej fundusz zasobowy – z funduszu udziałowego. Ten zapis jest powtórzeniem przepisu art. 26 ust. 2 ustawy o (...) -ach, modyfikującego treść art. 90 § 1 Prawa Spółdzielczego, w myśl którego, straty bilansowe spółdzielni pokrywa się z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy - z funduszu udziałowego i innych funduszy własnych spółdzielni według kolejności ustalonej przez statut.

Zgodnie z § 58 ust. 2 pkt 2 fundusz zasobowy powstaje z wpłat wpisowego wnoszonego przez członków oraz nadwyżki bilansowej, zaś fundusz udziałowy powstaje z wpłat udziałów członkowskich. Trzeba w tym miejscu wyrazić przekonanie, że w świetle brzmienia § 5 ust. 3, ten przepis zawarty w ust. 2 wydaje się wadliwie sformułowany, albowiem powinien przewidywać pokrywanie strat z funduszy własnych a nie tylko z jego wskazanych składników (fundusz zasobowy i udziałowy). Z § 5 ust. 3 wynika bowiem, że „gdyby fundusze własne kasy nie wystarczyły na pokrycie strat”, zatem ta treść pozostaje w oczywistej sprzeczności z przepisem ust. 2 określającym w sposób stanowczy źródła pokrywania strat. Nie budzi wątpliwości, że świadczenie pieniężne przewidziane na pokrycie strat nie ma charakteru udziału, co jednoznacznie wynika z treści § 58 ust. 2 pkt 5 statutu, określającego je jako „dodatkowa kwota odpowiedzialności członka”, zatem nie wchodzi w skład ani funduszu zasobowego, ani funduszu udziałowego, co jednoznacznie wynika z ulokowania tegoż świadczenia poza tymi funduszami w § 58 statutu.

W świetle takich sprzecznych postanowień Statutu nawet Walne Zgromadzenie (...) miało wątpliwą podstawę do podjęcia uchwały w analizowanym przedmiocie. Tym bardziej Syndyk nie jest uprawniony do nałożenia w drodze decyzji takowego obowiązku.

Na zakończenie wypada wskazać, że Syndyk przy wyjaśnianiu sposobu wyliczenia dochodzonego roszczenia nie dostrzegł lub nie chciał dostrzec regulacji określonej w § 58 ust. 2 pkt 5 Statutu określającej poziom sfinansowania funduszu własnego z dotatkowej kwoty odpowiedzialności członków, w części określonej przez Komisję Nadzoru Finansowego. Według tego przepisu suma kwoty dotatkowej odpowiedzialności członków, o której mowa w § 59 ust. 5 i kwoty, o której mowa w pkt 4, nie może przewyższać 50 % sumy funduszu udziałowego i funduszu zasobowego.

W ocenie Sądu ogłoszenie upadłości (...) – u nie znosi tegoż limitu.

W świetle tegoż zapisu, który ma oczywiste pierwszeństwo przed przepisem ust. 5 § 59 - kwota dotatkowej odpowiedzialności członka spółdzielni nigdy nie powinna nawet zbliżyć się do poziomu podwójnej wysokości wpłaconych udziałów obciążającej wszystkich członków – przy założeniu, że wszyscy członkowie mają równe obowiązki w zakresie pokrywania straty, i że kwota dotatkowej odpowiedzialności członka stanowi składnik jedynie funduszu własnego Kasy.

W konkluzji stwierdzić należy, że jeżeli przed ogłoszeniem upadłości kasy walne zgromadzenie nie podjęło uchwały w sprawie sposobu pokrycia straty poprzez zobowiązanie członków do uiszczenia dotatkowej kwoty odpowiedzialności, to po jej ogłoszeniu syndyk nie ma legitymacji do dochodzenia roszczeń w stosunku do członków kasy jedynie na podstawie przepisu statutowego określającego granice odpowiedzialności członka kasy

Na marginesie wypada podkreślić niekonsekwencję Syndyka, który z jednej strony zarzuca (zresztą trafnie), że Sąd niewłaściwie zastosował art. 26 ust. 3 ustawy o (...), który nie powinien stanowić podstawy oddalenia roszczenia, a z drugiej sam przywołuje przepis art. 26 ust. 3 ustawy zarówno w swojej decyzji nr. (...) z dnia 28.10.2016 r. w sprawie odpowiedzialności członków (...) w upadłości za straty bilansowe kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów, jak i w wezwaniu do pokrycia strat z 21.11.2016 r. skierowanym do pozwanej. Ten przepis ustawowy przywoływany jest przez Syndyka wspólnie z § 59 ust. 5 statutu jako podstawa ustalenia podwójnego udziału i jako podstawa wezwania do pokrycia strat.

Kolejny zarzut naruszenia art. 19 § 3 prawa spółdzielczego nie zmienia również zasadności orzeczenia Sądu I instancji, nie stanowił bowiem finalnie o oddaleniu powództwa, choć Sąd II instancji podziela znakomitą część argumentacji Sądu Rejonowego odnoszącego się do znaczenia tegoż przepisu przy określaniu zakresu odpowiedzialności członków (...). W ocenie Sądu modyfikacja zakresu tej odpowiedzialności dokonana w art. 26 ust. 3 nie została dokonana zgodnie z zasadami prawidłowej techniki legislacyjnej. Wystarczy odwołać się do treści art. 2. ustawy o (...), według którego, Kasa jest spółdzielnią, do której w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1285). W tym kontekście wypada tylko wskazać, że ustawa nie modyfikuje odpowiedzialności członków kas przewidzianej w art. 19 ust. 2 prawa spółdzielczego. Jedynie przewiduje możliwość podwyższenia w statucie kasy odpowiedzialności członków kas za straty powstałe w kasie do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów.

Skoro Sąd Okręgowy uznał bezzasadność wymienionych wcześniej zarzutów apelacyjnych, bezprzedmiotowa była ocena apelacji skierowana przeciwko naruszeniu art. 5 k.c. choć i w tym zakresie nie można - co do zasady - odmówić stosowania tego przepisu na gruncie roszczenia zgłoszonego przez Syndyka.

W konkluzji Sąd uznał, że dotatkowej odpowiedzialności konkretnego członka Kasy za powstałe straty w Kasie nie można domniemywać jedynie na podstawie wadliwego skorzystania z upoważnienia ustawowego, sprowadzającego się do określenia granicy odpowiedzialności za powstałe straty. W ramach skorzystania z upoważnienia ustawowego statut powinien przewidywać obowiązek uiszczenia tej dotatkowej kwoty oraz przesłanki, warunki i tryb dochodzenia roszczeń z tego tytułu analogicznie do rozwiązania przyjętego w art. 20 § 2. Prawa spółdzielczego W myśl którego Statut może przewidywać wnoszenie przez członków wkładów na własność spółdzielni lub do korzystania z nich przez spółdzielnię na podstawie innego stosunku prawnego. W tym wypadku statut powinien określać charakter i zakres przysługującego spółdzielni prawa do wkładów, wysokość wkładów oraz ich rodzaj, jeżeli są to wkłady niepieniężne,

terminy ich wnoszenia, zasady wyceny i zwrotu w wypadku likwidacji spółdzielni, wystąpienia członka lub ustania członkostwa z innych przyczyn, a także w innych wypadkach przewidzianych w statucie.

Jak wskazano wyżej w analizowanej sprawie statut nie przewiduje nawet obowiązku wniesienia dodatkowej kwoty na pokrycie straty (w § 10). Nie sposób zatem mówić o spełnieniu choćby minimalnych standardów w zakresie określenia obowiązku, którego wykonania można dochodzić przed Sądem

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.